

Jutlus Nõos P, 10.02.19 kell 11.00, 5. pühapäev *post Epiphania*s

Lektsioonid: Hs 33:10–16; Kl 3:12–17

Jutlus: Mt 13:24–30

Laulud: 288 (1–3); 153 (1–2, 3); 279 (1–2); 391 (1–3)

Jeesus kõneles neile veel teise tähendamissõna: „Taevariik on inimese sarnane, kes külvas oma põllule head seemet. Aga inimeste magades tuli ta vaenlane ja külvas raiheina nisu sekka ning läks minema. Kui nüüd oras tärkas ja looma hakkas, tuli ka raihein nähtavale. Peremehe sulased astusid ta juurde ja ütlesid talle: „Isand, eks sa külvanud head seemet oma põllule, kust nüüd tuleb sinna raihein?” Tema lausus neile: „See on vihamehe töö.” Siis küsisid sulased temalt: „Kas sa tahad, et me läheme ning selle kokku korjame?” Ei, vastas tema, sest muidu te kisuksite raiheina korjates üles ka nisu. Laske mõlemaid ühtmoodi kasvada lõikuseni ja lõikuse ajal ma ütlen lõikajatele „Koguge esmalt raihein ja siduge kimpu põletamiseks, nisu aga pange kokku mu aita!””

Kuulsime oma sügavmõttelisuses ja samas lihtsuses lõovat tähendamissõna, mille Jeesus kõneleb teda kuulavale rahvale. Nii nagu Mt 13. peatükis meie kirjakohale eelnevas tähendamissõnas külvajast (Mt 13:1–23) kui ka järgnevas tähendamissõnas noodast (Mt 13:47–52) esitab Jeesus ka meie kirjakohta tähendamissõnas öeldu seletuse. See on antud veidi hiljem, Mt 13:36–45.

Kordame selle üle. Hea seemne külvajaja on Jeesus ise. Põld, millesse Jeesus seemne külvab, on maailm. Hea seeme on Jeesuse sõnul Kuningriigi pojad ehk õiged, raiheinad aga kurja pojad ehk pahanduse- ja ülekohtutegijad. Vihamees, kes raiheina külvab, on kurat. Lõikus on maailmaajastu lõpp, lõikajad aga inglid. Maailmaajastu lõpul eraldavad inglid õigetest kõik pahanduse- ja ülekohtutegijad ning viskavad nad tuleahju, kus on ulgumine ja hammaste kiristamine.

Nüüd on meil tähendamissõnale olemas Jeesuse enese poolt antud seletus, mis kindlasti veelgi lihtsustab selle mõistmist ja vähendab lugeja võimalust fantaasiarikkaiks tõlgendusteks.

Siiski, ainult vähendab, kuid ei võta ära. Sest vaatamata sellele, et me teame, keda või mida Jeesus oma tähendamissõna sümbolite all mõtleb, ei lahenda Jeesuse seletus küsimust, mida kõneleb see tähendamissõna a) meie kaasaja kohta ja b) meie endi elu kohta.

Vaatleme mõlemat küsimust lähemalt. Mida võiks siis Jeesuse tähendamissõna raiheinast kõnelda meie kaasaja kohta?

Kirikuloos on seda tähendamissõna kasutatud kõigepealt hereetikute (sünonüüm: ketser) ehk kirikus tegutsevate väärusulistest või eksiõpetajate vastu. Muide samas kasutuses on olnud ka Jeesuse sõnad Jh 15:6: „Kes ei jää minu külge, heidetakse välja nagu oks, ja ta kuivab. Ja nad kogutakse kokku ja visatakse tulle ja nad põlevad ära.“ Meie kõnealuse tähendamissõna kurja poegi tõlgendab hereetikuina juba kirikuisa Augustinus. Hiljem on sama piibelliku mõtte toel hereetikute vastu võidelnud keskaegsed inkvisiitorid.

Tõepoolest, hereetikud võivad Kristuse kogudusele suurt kahju teha, näidates Jeesuses Kristuses ilmunud Jumala päästet vale nurga alt, mis kahjustab kristlase usku. Heaks näiteks on siin 4.–7. sajandil levinud ariaanlik valeõpetus, mille kohaselt Jeesus Kristus on üks loodute hulgas ja seega mitte üks Kolmainsuse isikuid ehk Jumal. Just presbüter Areiose valeõpetuse tõttu formuleeriti Nikaia-Konstantinoopoli usutunnistuses usk „ainsasse Issandasse, Jeesusesse Kristusesse, Jumala ainusündinud Pojasse, kes enne aegade algust Isast on sündinud. Jumal Jumalast, valgus valgusest, tõeline Jumal tõelisest Jumalast. Sündinud, mitte loodud, olemuselt üks oma Isaga, kelle läbi kõik on loodud.“

Tõepoolest, kui Jeesus Kristus oleks pelgalt üks looduist, poleks neil, kes oma elus tema ristiteed järgivad, mingit lootust pärida igavest elu Jumala juures, sest liha ja veri ei või pärida Jumala riiki (1Kr 15:50).

Valeõpetuse esindajaina on läbi kirikuloo nähtud ka juute ja moslemeid, kelle vastu on eri viisidel võideldud. Kui juutide õpetust kristlusele tänapäeval enam märgatavaks ohuks ei peeta, siis neid, kes näevad islami pealetungi peamise ohuna just religioosset vastandumist kristlikule õpetusele, on küllaga.

Ent ka tänapäeva kristluse enda sees on ju palju erinevaid arusaamu, neid on isegi ühe ja sama konfessiooni sees. Piisab kui meenutada tänapäeva ühte põletavamalt tüliküsimust: homoseksualismi.

Kuid kas tähendab siis see, et toodud näidetes Areios, inkvistsioonikohtu ette toodud hereetikud, juudid, moslemid ja homoseksuaalid on kurja pojad, pahanduse- ja ülekohtutegijad, kelle inglid viskavad maailmaajastu lõpus tuleahju? Kui ongi, siis ei saa selle üle aga otsustada teised inimesed, kes, olles vahel küll kõrged kirikutegelased, on siiski lihast ja luust surelikud.

Siit jõuame meie kirjakohas antud Jeesuse tähendamissõna eelnevale vastanduva tõlgenduseeni, nimelt inimestevahelise sallivuse soodustamise tähenduses. Sest miks keelab peremees sulastel raiheina nisu seest välja kitkumist? Põhjuseel, et raiheinaga koos võidakse üles kiskuda ka nisu.

Sulased selles loos, kelle sümboolsele tähendusele Jeesus oma tähendamissõna seletuses muide ei viita, on kõige tõenäolisemalt just need inimlikud otsustajad kristlikus koguduses, kes ei näe oma inimliku piiratuse tõttu tervikpilti ega oska seetõttu jõuda parima, Issandale meelepärase lahenduseeni.

Nüüd sõltubki nendest inimlikest otsustajatest, kas nad teevad eksiõpetajate osas järeldused oma inimlikust otsustusvõimest lähtuvalt või teevad seda usalduses Jeesuse Kristuse vastu, kes ütleb Mt 5:44: „Armastage oma vaenlasi ja palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad.“

Siinkohal on õpetlik tähele panna ka Martin Lutheri seisukohta selle tähendamissõna tõlgendamisel. Oma jutluses antud teemal ütleb Luther: „Sellest tähendamissõnast näeme, millised raevutsevad ja vihased inimesed me oleme kõik need aastad olnud, et me oleme igatsenud sundida teisi uskuma: türklasi mõõgaga, eksiõpetajaid tulega, juute surmaga. Niimoodi oleme raiheina välja kitkunud omaenese jõuga, nagu oleksime meie need, kes suudavad valitseda südamete ja mõtete üle ning muuta need vagadeks ja õigeteks. Seda aga suudab üks Jumala sõna. Ent mõrvade abil eraldame me inimesed maailmast, nii et Jumala sõna ei saa võimalust nende sees tööd teha. Sellega võtame me aga enda peale ühekorraga kahekordse kuriteo – niivõrd kui see meie võimuses on. Nimelt tapame me ihu ajalikuks eluks ja hinge igaveseks eluks ning ütleme pärast, et me tegime oma teoga Jumalale teene ja arvame selle eest taevast midagi erilist väärivat.“

Niisiis taunib Luther „raiheina“ väljakitkumist kasvava nisu hulgest juba seetõttu, et nii pole väidetavalt kurja poegadel võimalust Jumala sõna toel oma kurjusest pöörduda. Väärusku ja eksiõpetust ei saa heaks kiita, kuid nende esindajate hukkamõistmise, veel vähem hukkamisega ei tasu kiirustada. Ka Paulus ütleb ju 1Kr 4:5: „Nõnda siis ärge mõistke kohut enne õiget aega, enne kui tuleb Issand, kes toob valguse ette pimedusse varjunud asjad ning teeb avalikuks inimsüdamete kavatsused; ja siis saab igäiks kiituse Jumalalt.“

Kuid mida kõneleb see tähendamissõna meie endi elu kohta? Küsime me ju kõigi Mt 13. peatükis antud Jeesuse tähendamissõnade puhul endilt alati, millisesse valikusse satun maailmaajastu lõpul mina. Kas olen hea maa, mis kannab vilja saja-, kuuekümnelt või kolmekümnelt, või olen pinnas, millesse Jumala sõna pole püsima jäänud? Kas olen nisu või raihein? Kas olen hea kala, mis säilitatakse noodast võetuna, või halb kala, mis visatakse minema?

Vastus saab olla ainult üks: meil pole siin maailmas muud kindlust kui Jeesus Kristus. Kui me teda oma elus usaldame, siis on suurim tõenäosus, et me osutume valituks. Miks ma ütlen tõenäosus? Kas siis siis selles 100% kindel ei saagi olla? Saab ja ei saa. Kristuse kogudus, kes on Jeesus Kristuse maapealne ihu, on selleks igale inimesele võimaluse andnud, ja, jäädes koguduse sisse, oleme me 100% päästetud nagu Noa laevas olid veeuputuselt.

Samas ei tea me täpselt, mida me selleks pääsemiseks peame tegema. Mõnda asja teame, nagu sõnast ja sakramendist osa saamine. Kuid seda, kuidas elada Jumalale meelepärast elu, me täpselt ei tea. Sellest pole aga midagi, sest Jumal annab meile igal hetkel Kristuses teada tee, millel me peame liikuma. See tee pole küll veel lõppenud ja me ei tea täpselt, mis ootab meid sihtpunktis. Kuid Issand annab meile siiski teada õige tee, kui me Temalt seda palume.

Lõpetaksin apostel Pauluse sõnadega Fl 3:10–14: „Mitte et ma selle oleksin saanud või oleksin juba täiuslik, aga ma püüan kätte saada seda, mille pärast Kristus Jeesus on minu kätte saanud. Vennad, ma ei arva endast, et ma selle olen kätte saanud, ühte aga ma ütlen: Ma unustan kõik, mis on taga, ja sirutun eesoleva poole, ma püüden sihtmärgi poole, Jumala üleva kutsumise võiduhinna poole

Kristuses Jeesuses.“

Püüdke siis kätte saada seda, mille pärast Kristus Jeesus on meid kätte saanud! Amen.